

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ל' אב תש"פ | דף היומי בבלי: עירובין יא | דף הכולל: פסחים ב.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד אמצע סעיף ג' "ומותר לאפות הפת".
מוסר: אהבת חסד - אות י' עד פרק ז'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א מידה ז עד סוף פרק א

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

המשימה הסודית של משרד הפנים הצרפתי | האם מותר לשמוע תקיעת שופר באמצע שמו"ע? | "בקנדה עשו את הסגולה הזאת וראו נסים גלויים" | דרמה בשיבת 'יקירי ציון': בחור החליף בטעות את החליפה וכולם נכנסו לבידוד | 1959

אלול

"מה אתם עושים כזה 'עסק' מתשובה?" אמר ה'חפץ חיים' לבחורים,
"מה דורשים בסך-הכל? חרטה על העבר, קבלה על העתיד, וזהו".
הבחורים הופתעו. כל ה'מתח' של 'אלול' התפוגג באחת... אבל
אז עלה לבימה ראש הישיבה הגאון רבי נפתלי טרופ זצ"ל...

הגאון ר' ישראל מאיר שושן שליט"א, על הקבלות הטובות לימי הרחמים והסליחות

השעה, מהשעה תשע ועד השעה תשע וחצי. הוא עשה חשבון
נפש שיש באפשרותו לעמוד בקבלה זו.
אמנם, צריך לציין, כי ר' שלום לא דיבר דברים בטלים בכל
מהלך הסדר, במשך חמש שעות לימוד רצופות, לא כהחלטה אלא
מתוך התמדתו המופלאה, אבל את מחצית השעה הזו הוא קיבל
כהחלטה שלא לדבר בה ויהי מה. ועל זאת אמר לו ר' לייב כי די
אם יקבל על עצמו שלא לדבר דברים בטלים רבע שעה ולא יותר,
אבל קבלה שאיש לא יוכל להיזיז אותה ממנו.
זה נקרא בעל תשובה!

"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", אמר הנביא. כאשר מגיעה
שעת חתימת הדין בשמים, או אז הקדוש ברוך הוא הבוחן כליות
ולב בודק את האדם האם אכן חזר בתשובה. וכאשר הוא מקבל
על עצמו החלטה נחרצת לשנות את דרכו, אפילו במשהו קטן,
הוא כבר נמצא בדרך העולה בית אל, דרך התשובה.
אספר לכם סיפור: באחד המגדלים במנהטן, בקומה השלושים,

רבי שלום שבדרון זצוק"ל היה מספר, כי שנה אחת בערב יום
הכיפורים דפק על דלת חדרו של משגיח ישיבת חברון, רבי לייב
חסמן זצ"ל, ובפיו שאלה: איזו קבלה עליו לקבל על עצמו לקראת
'כל נדרי'?

אמר לו ר' לייב: "ר' שלום, אני אחשוב בשקט ואתה תחשוב
בשקט, וכל אחד מאתנו יחשוב מה הוא יכול לקבל על עצמו בלי
לספר לשני".

לאחר כמה דקות של מחשבה אמר לו ר' שלום: "החלטתי כבר
מה לקבל על עצמי". השיב לו ר' לייב: "אם כן, מה שחשבת לקבל
על עצמך - תקבל רק מחצית מזה ודי בכך".

ללמד בא המשגיח, כי על האדם לקבל על עצמו דבר קטן,
משהו מזערי - אבל קבלה אמיתית שלא יזוז ממנה ויהי מה, מעין
'ייהרג ואל יעבור'.

ועתה נקרא מה סיפר ר' שלום על הקבלה שקיבל על עצמו.
הוא קיבל שלא לדבר דברים בטלים בכל בוקר במשך מחצית

לפצוע, כדי שנתבונן אליו, שנבין מהיכן הגיעו כל הטובות הללו. אבל אנו מבקשים: ריבוננו של עולם, אנחנו לא ממתנינים ל'אבנים' כדי להודות לך על טובותיך שבכל יום עמנו. אנחנו מודים לך על כל הטובות שאתה מרעיף עלינו ושואפים להתקרב אליך. בימים אלה, ימי הדין והרחמים, השערים פתוחים כדי להתקרב אל ה' יתברך ואנחנו צריכים לנצל אותם. לקבל החלטות, אפילו קטנות, אבל לעמוד בהן בכל מצב.

סיפר ראש ישיבת פוניבז' רבי דוד פוברסקי זצוק"ל, כי בשיבת ראדין דיבר פעם ה'חפץ חיים' ואמר לבחורים: "מה אתם עושים כזה 'עסק' מתשובה? וכי מה דורשים מהאדם בסך הכל? חרטה על העבר, קבלה על העתיד וזהו. אפשר להמשיך הלאה".

הבחורים היו מופתעים. כל ה'מתח', של חודש אלול התפוגג באחת. אם זה כל-כך פשוט אז מדוע צריך לעמוד כל-כך? היה שם ראש הישיבה רבי נפתלי טרופ זצ"ל, ובראותו את תגובת הבחורים עלה על הבימה עליד ארון הקודש ופתח בדברים: "אני רואה שאין אתם מבינים את כוונת הסבא קדישא. אכן צריך 'רק' חרטה וקבלה, אבל צריך שתהיה זו חרטה".

ובספרו זאת היה רבי דוד פוברסקי מדגיש את המילה: ח-ר-ט-ה!! צריך להתחרט על כל חטא וחטא. אדם פגע בחברו, האם הוא מסוגל לישון בשלוה אחרי זה? זאת התורה דורשת מאתנו - לשוב בתשובה. ותשובה מהי? כמו שאמר ה'חפץ חיים': חרטה וקבלה - אבל חרטה אמיתית. הכרה בעומק החטא. להבין מה פגם החטא, כמה מלאכי חבלה נבראו ממנו, ואז לקבל קבלה אמיתית שלא לשוב יותר על החטא, ואז בסייעתא דשמיא תתקבל תשובתו לפני בורא עולם ויזכה לכתובה וחתימה טובה.

(דורש טוב)

אירעה הפסקת חשמל. אחד האנשים שם ננעל במשרד, הדלת הייתה חשמלית ולא ניתן היה לפתוח אותה, לא היה לו טלפון סלולרי, גם מכשירי הטלפון לא עבדו, בקיצור, הוא תקוע שם ומי יודע לכמה שעות. הוא החל לצעוק בקולי קולות, אבל איש לא שומע את צעקותיו מאחורי הדלת האטומה. פתח את החלון והחל לשאוג במלוא גרונו, אבל ממרומי הקומה השלושים איש למטה ברחוב הסואן לא שמע דבר.

ואז עלה במוחו רעיון, כיצד להסב את תשומת לב העוברים ושבים ברחוב למצוקתו. הוא החל לזרוק שטרות דולרים למטה, בתקווה שאנשים ירימו ראשם כדי לראות מי משליך לעברם דולרים. אבל לאכזבתו הרבה הוא התבונן כיצד האנשים ברחוב מרימים את הדולרים בשמחה, אבל איש מהם אינו טורח להרים ראשו למעלה ולבדוק מהיכן בכסף מגיע. הוא זרק עוד ועוד שטרות, ולשווא.

כאשר נואש מכך נטל את המאפרה מהשולחן והשליך למטה, לאחר מכן השליך את העציץ. הוא ראה שמישהו נפגע קלות, אבל עדיין לא התבוננו לחפש מהיכן צנחו החפצים הללו. ואז, בלית ברירה, נטל את השולחן והשליך ממרומי הקומה השלושים. או אז, כאשר כמה עוברי אורח נפצעו קשה, הוזעקה המשטרה, החלו החיפושים אחרי המשליך האלמוני, ואז התגלה להם אותו אזרח כלוא במרומי המגדל. כוחות המשטרה הגיעו במהירות אל החדר ופרצו את הדלת לשמחתו הרבה של האיש.

זהו המשל. והנמשל הוא אנחנו, כאן בעולם. הקדוש ברוך הוא 'זורק לנו חיים, בריאות, פרנסה, דעת, אבל אין אנו מתבוננים. לא מחפשים מהיכן יש לנו בריאות, מנין הפרנסה, מהיכן הכוח ללמוד תורה. זה נראה טבעי מאין כמוהו, ואיש מאתנו אינו מתבונן למעלה לחפש את הנותן. או אז הוא מתחיל לזרוק אבנים, לפגוע,

עניינא דיומא - אלול

האם מותר לשמוע תקיעת שופר באמצע תפילת שמונה עשרה? מי שלא שמע את התקיעה בשחרית, האם עליו לשומעה במנחה? ומתי צריך לומר את המזמור 'לדוד ה' אורי' שלוש פעמים ביום?

ענין לתקוע לאחר תפילת מנחה אם לא תקעו בשחרית, כיון שהמנהג הוא לתקוע פעם אחת ביום כדי לעורר הלבבות, אלא שקבעוהו בתפילת שחרית כיון שכולם נמצאים בבית הכנסת, וגם כדי לעורר את העם לתשובה קודם יציאתם למלאכתם, אבל אם לא תקעו בשחרית נשאר הענין של חיוב התקיעה לפחות פעם אחת ביום, ויתקעו לאחר תפילת מנחה.

מאיך, דעת הגרי"ש אלישיב (הליכות והנהגות תשרי עמוד 3) שהתקיעה נקבעה לאחר תפילת שחרית ואין ענין בהשלמת

האם יש דין תשלומין לתקיעת שופר של חודש אלול?

נהגו ישראל לתקוע בשופר בכל חודש אלול לאחר תפילת שחרית, כמובא ברמ"א (סימן תקפא סעיף א). וכן כתב במשנה ברורה (ס"ק ג) שיש לתקוע בכל בוקר לאחר התפילה.

ויש לשאול מה הדין במקרה שלא תקעו בציבור בבוקר, בגלל שלא היה שופר או מכל סיבה אחרת - האם יש ענין של תשלומין, לתקוע אחר תפילת מנחה?

בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ד סימן כא אות ה) כתב, שיש

התקיעה לאחר תפילת מנחה באם לא תקעו, וכמו כן דעתו היא (שם) שאם מתפלל ביחידות באלול, אין צריך לתקוע אח"כ כשיש לו ציבור, וכן כתב בשו"ת ציץ אליעזר (חי"ב סימן מח).

האם תקיעת שופר של חודש אלול נחשבת כהפסק בין הפרקים' ובאמצע שמונה עשרה?

קורה לעתים שבמנין אחד אין מי שיתקע את התקיעה שבסוף התפילה, ויש אחד היודע לתקוע המתפלל במנין אחר, אבל שם אוחזים באמצע ברכות קריאת שמע. האם מותר לבעל-התוקע הזה לתקוע למנין הראשון? או שמא זה נחשב כהפסק באמצע קריאת שמע וברכותיה.

שאלה זו נשאל בשו"ת מהר"ם בריסק (ח"ג סימן כו), וכתב שיכול לתקוע למנין האחר בין הפרקים, שהרי לא גרע תקיעת שופר מלשאל בין הפרקים בשלום אדם נכבד, שמותר, וא"כ הוא הדין כשעומד באמצע פסוקי דזמרה.

ומה הדין באדם שעומד באמצע תפילת שמונה עשרה, והאריך בתפילתו, וכבר אוחזים הציבור בסוף התפילה בתקיעת שופר, האם מותר לו להפסיק ולשמוע? - דעת הגר"ח קניבסקי (נתיבות ההלכה גליון 13 עמוד 861) שמותר לו להפסיק מתפילתו ולשמוע את התקיעות ואין בזה משום הפסק בתפילה. וכן כתב בשו"ת משנת יוסף (ח"ט סימן סז).

מתי יוצא לומר שלוש פעמים ביום 'לדוד ה' אורי וישעי' בתפילות חודש אלול?

כתב המשנה ברורה (סימן תקפא ס"ק ב): "ונוהגין במדינותינו מראש חודש אלול עד יום הכיפורים לומר בכל יום אחר גמר התפילה מזמור לדוד ה' אורי וישעי', בוקר וערב, ואומרים אחריו

קדיש, ואנו נוהגים לאומרו עד שמיני עצרת ועד בכלל". וממה שכתב שאומרים אותו בוקר וערב, יוצא שאומרים אותו פעמיים ביום. הפעם הראשונה היא אחר תפילת שחרית, והפעם השנייה, 'בערב', במטה אפרים (ס"ו) כתב לאומרו לאחר תפילת מנחה, ואילו ב'אלף המגן' (ס"ק י) כתב שתלוי הדבר במנהג, שיש נהגו לאומרו אחר תפילת מנחה ויש נהגו לאומרו לאחר תפילת ערבית.

והנה דבר מצוי הוא, שאחד הנוהג לאומרו לאחר תפילת מנחה, מזדמן למנין של תפילת ערבית שמתפלליו נוהגים לאומרו לאחר ערבית. ונשאלת השאלה האם עליו לאומרו איתם, אף שכבר אמרו לאחר תפילת מנחה?

דעת הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה ראש השנה אורחות הלכה הערה 3) שעליו לאומרו עמהם שנית [ומסתבר שה"ה להיפך, אם נוהג לאומרו לאחר תפילת ערבית והזדמן למנין של מנחה שאומרים מזמור זה לאחריו, שיש לאומרו עמהם אף שיאמרו אח"כ בתפילת ערבית כמנהגו].

אכן דעת הגרי"ש אלישיב (באר ישראל להגרא"צ ישראלון עמוד יח) שאם אמר כבר בתפילת מנחה, אין צריך לחזור ולאומרו בתפילת ערבית. וכן כתב המשנה הלכות (נתיבות ההלכה גליון 42 עמוד 83).

האם ניתן לומר 'לדוד ה' אורי' בערבית לפני 'עלינו לשבח'?
אם כשגמר תפילת הלחש של ערבית, הציבור כבר אומר 'לדוד ה' אורי', והוא עדיין לא אמר 'עלינו לשבח', הורה הגר"נ קרליץ (ימי הרחמים, הרב ספטימוס עמוד ו) שיאמר 'לדוד ה' אורי' עם הציבור ואח"כ יאמר עלינו לשבח.

(קובץ גיליונות)

הסיפור היומי

"כל מי ששמע על החלטתי אמר שזה בלתי אפשרי.
'אין לך דרכון, אין לך כרטיס טיסה, ובכלל, לא
שייך להשיג מקום פנוי במטוס בשיא העונה'. אך
אני לא התייאשתי. האמנתי שהקב"ה יעזור לי..."

לקרוא ולא להאמין: כך הפכה נסיעתנו של בחור ישיבה מצרפת ללמוד בארץ ישראל, למשימה סודית ודחופה של המשטרה ומשרד הפנים הצרפתי

אמיצה - והאמנתי שהקב"ה יעזור לי. וכך השתלשלו הדברים: "כיון שהדרכון שלי אבד, על פי החוק הייתי צריך לגשת לתחנת המשטרה הסמוכה לביתי ולהודיע על כך. השוטר שקיבל אותי שאל לשם מה הגעתי למקום, הרי היום אפשר לעשות הכל דרך האינטרנט, והשבתי לו שאין לנו אינטרנט בבית, מטעמי דת. השוטר התרשם מכך וטיפל בי יפה, ולאחר שסיים אמר לי: 'חבל

היה זה לפני שנתיים ימים. בחור במדינת צרפת קיבל החלטה מספר ימים לפני תחילת זמן אלול - ללמוד בישיבה בארץ ישראל. נחה עליו רוח קדושה וטהרה. כל מי ששמע על החלטתו אמר לו שהדבר בלתי אפשרי. "אין לך דרכון [דרכונו אבד], אין לך כרטיסי טיסה. ולהשיג מקום פנוי במטוס בשיא עונת הקיץ, זה לא מצוי". סיפר הבחור: "אבל אני לא התייאשתי. קיבלתי החלטה

עתה הגיע שלב הטיסה. הבחור התקשר למשרדי נסיעות, אך בכולם התשובה היתה שלילית, אין מקום, אין אפשרות להשיג טיסה. כיון שכך, הלך הוא בעצמו למשרד נסיעות, וכאשר הם ראו שעל המסמכים מתנוססת בקשת המשטרה לדרכון, סברו שיש פה סיפור סודי מאחורי הבקשה...

חיש מהר דאגו לשריין לו מקום בטיסה קרובה, והבחור התחיל בארץ את זמן אלול יחד עם כל בני הישיבה!

(נר לשולחן שבת')

שתבזבז את זמנו היקר בשביל ללכת למשרד הפנים. אני אשלח מהמחשב כאן בתחנה בקשה לדרכון'.

"והנה, בדרך כלל הפקת דרכון לוקחת מספר שבועות, אך הפעם זה היה שונה. כאשר הבקשה הגיעה למשרד הפנים, הכתובת שהתנוססה על המייל היתה תחנת המשטרה. כיון שכך, הם עשו זאת מיד באותו היום. אם המשטרה מבקשת, סימן שזה צורך חשוב, כנראה הם צריכים לשלוח סוכן למשימה דחופה..." וכך, עוד באותו יום קיבל הבחור הודעה שהדרכון מוכן.

על דא ועל הא

הורי הכלה עמדו אובדי עצות: תאריך החתונה הולך וקרוב, ועדיין כל הבדיקות יוצאות חיוביות. הדילמה היתה קשה - האם לדחות את החתונה?

כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל

החתונה הולך וקרוב. בני המשפחה ביקשו לשאול את מרן הגר"ח האם לדחות את החתונה כדי שההורים יוכלו להשתתף בחתונתם, או שאין לדחות את החתונה, יהיה מה שיהיה.

מרן הגר"ח השיב שאין לדחות את החתונה, והוסיף שאם ירצה השם עד החתונה ההורים יבראו ויוכלו לשמוח בשמחת המשפחה. ההורים צייתו להוראה, והמשיכו להתכונן לעריכת החתונה.

ומה קרה לבסוף? - לאחר מספר ימים יצאו הוראות חדשות ממשרד הבריאות, המאפשרות להורים לצאת מהבידוד ללא צורך להמתין לבדיקה שלילית, וכך עלה בידי ההורים להשתתף בשמחה. אין ספק שהציות המוחלט לדבריו של מרן שליט"א היה בבחינת מסירות נפש מצד הורי הכלה, שכן הם לקחו בחשבון את כל האפשרויות, ובכל זאת צייתו להוראתו הברורה.

(קול ברמה)

בין שלל סיפורי התקופה, שמענו על הוראה מיוחדת של רבן של ישראל מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, להורים שנדבקו בקורונה. היתה זו אחת השאלות, מני אלפים, המגיעות ללשכת הגזית.

המדובר היה בימים שבהם ניכרה עלייה מדאגה במספר חולי הקורונה. אחת ההשלכות מהתגברות המגפה היא אי-הוודאות השוררת בתחומים רבים, כשהדבר הבולט הן החתונות המיועדות להיערך. השאלה שהגיעה אל מרן שליט"א, עסקה בחתונה שהיתה אמורה להיערך בעוד מספר ימים, והורי הכלה נדבקו בנגיף כבר לפני כחודשיים, ושאלו מה לעשות?

תאריך החתונה נקבע לאמצע חודש מנחם-אב, אך לאחר שהורי הכלה נדבקו, עמדו הכל אובדי-עצות. גם לאחר שעברו מספר שבועות מאז ההדבקה, עדיין כל הבדיקות חזרו חיוביות, ותאריך

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

"אני ממליץ בחום לכל מי שקורא את הדברים: יהודים! אל תהססו!! אם אתם רוצים להצליח בלימוד התורה, הצטרפו לגדודי תלמידי החכמים של 'דרשו'. לעולם לא תתחרטו על כך"

**יעקב א. לוסטיגמן משוחח עם הרה"ג ר' דוד גבאי שליט"א, מוותיקי הנבחרים ב'דרשו',
שהחליט לראשונה לעשות גם את המבחן המסכם על 120 דף וזכה בהפתעה נעימה ומרגשת...**

על כל הש"ס יקבל מלגה מלאה רק אם יסיף בפעם השניה גם את פירוש התוס', מי שכבר נבחן עם תוס', לא יוכל לקבל מלגה מלאה, אלא אם יעבור לתוכניות אחרות כמו 'קנין הלכה' וכדו'.
"ולכן המלגה שלי לא משמעותית כלל, אבל אני לומד בגלל הדברים האחרים ש'דרשו' נותן לי. ה'מחייב', המסגרת, המבחנים שעוזרים לי לדעת אם למדתי כמו שצריך ואם אני זוכר את מה שלמדתי או שאולי צריך להתחזק קצת יותר בחזרות וכו'. והנה באה בהפתעה גמורה הזכייה הזאת ב-1,000 דולרים. מה אומר ומה אדבר, שמחתי כל כך לשמע הבשורה, ואני מברך את ראשי ומנהלי 'דרשו' ואת כל העוסקים במלאכת שמים, שתמיד יזכו לשמח ככה יהודים, ולהמשיך בזיכוי הרבים הנפלא שלהם."
מעיון בפרטיו של הרב גבאי במסדי הנתונים של 'דרשו', אנחנו מגלים שהוא נבחן במקביל גם במסגרת 'דף הכולל', ומבקשים לדעת אם הלימוד הזה, של ה'דף היומי' ו'דף הכולל', משפיע גם על הלימודים האחרים שלו.
"בוודאי", הוא משיב בהתלהבות. "קודם כל לימוד ההלכה מבוסס על גמרא, ולכן הבקיות שיש לי במסכתות שונות בזכות החזרות האינסופיות שחזרתי לקראת מבחני 'דרשו', מסייעת לי מאוד. אני מרגיש 'בעניינים'. אני יודע על מה מדובר, מאיפה לקוחים פסקי ההלכה, עם כל הרקע מסביב.
"מעבר לכך, עצם ההרגל שקניתי באמצעות הלימוד ב'דרשו', לסכם כל דבר, לחזור עליו, להיבחן שוב ושוב, ולוודא שאני אכן יודע היטב את הנלמד לפני שאני ממשיך הלאה, אלו הרגלים שאני משתמש בהם גם בלימוד שו"ע וכל נושא אחר, וכמובן שזה עוזר רבות בסייעתא דשמיא.
"כמו שאמרתי קודם", הוא מסכם, "אני מלא הכרת הטוב ל'דרשו', ואני ממליץ בחום לכל מי שקורא את הדברים: יהודים! אל תהססו!! אם אתם רוצים להצליח בלימוד התורה, הצטרפו לגדודי תלמידי החכמים של 'דרשו'. לא תתחרטו על הצעד הזה אף פעם."

הרה"ג ר' דוד גבאי, מחשובי האברכים בכולל 'עטרת שלמה' בבני ברק, אינו נבחן חדש ב'דרשו'. למעשה, הוא נבחן ותיק מאוד, הכי ותיק שיכול להיות. כבר כשנפתחה תוכנית הלימוד של 'הדף היומי' ב'דרשו', תוכנית 'קנין תורה', בתחילת לימוד מסכת חולין במסגרת המחזור ה"א של 'הדף היומי' - הוא כבר היה בפנים. למד ונבחן בהצלחה.
"היינו אז אברכים צעירים, החברותא שלי הציע לי להצטרף אליו ולהיבחן יחד איתו על 'הדף היומי' בארגון 'דרשו', שלא היה אז ארגון מוכר כל כך. לא היססתי הרבה, אמרתי: למה לא? בוא נתחיל, מה יכול להיות?
"ברוך ה' זכיתי מאז להיבחן על הש"ס כולו גמרא ורש"י, סיימתי את כל המחזור ה"א, התחלתי וגם סיימתי את המחזור ה"ב גמרא ורש"י, וכשהתחיל המחזור ה"ג, החלטתי לנסות הפעם להיבחן על כל הש"ס עם פירוש התוספות. ב"ה הצלחתי להתקדם הרבה, אבל באמצע התחלתי להשקיע יותר בלימודי השו"ע במסגרת הכולל, וכך זנחתי מעט את לימוד הגמרא.
"נוצר מצב שבו הייתי עסוק כל היום בלימוד הלכה בעיון, וכמעט לא למדתי גמרא בצורה מסודרת. והנה הסתיים לו המחזור ה"ג, החל המחזור הארבעה עשר של הדף היומי, ואני ראיתי בזה הזדמנות. אמרתי לעצמי בוא ניכנס לזה שוב, יהיה לי 'מחייב' ללימוד לפחות דף אחד גמרא ביום. נכון, כשלומדים שו"ע ונושאי כלים ממילא לומדים גם הרבה מאוד גמרא תוך כדי, כי הרי ההלכה מבוססת על הגמרא, אבל זה לא לימוד מסודר של מסכת אחרי מסכת מתחילה ועד סוף.
"החלטתי להיכנס, וב"ה אני רואה ברכה בעמלי, שוב אני לומד גמרא, מסכת אחרי מסכת. איזה אושר! איזו הנאה!! החלטתי גם לעשות את המבחן המסכם, ולהפתעתי הגדולה זכיתי בפרס מדהים של 1,000 דולרים.
"כמובן, הלימוד הוא לא בשביל הכסף. מי שיודע, ב'דרשו' מעודדים תמיד ללימוד מקצועות חדשים בתורה. מי שכבר נבחן

קבל את גליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

הגר"י זליברשטיין שליט"א בקריאה מיוחדת בעקבות התגברות התחלואה בקורונה: "להיזהר בשמירת הלשון מדי ערב בין השעות 7:00 ל-8:00 למשך 40 יום, עד ראש השנה"

הגר"י שליט"א הביא במכתבו כי בקנדה, בגלל התחלואה הגבוהה הורו רבני המדינה להתחזק בקבלה זו, ובס"ד אכן זכו לנסים גלויים

הלשון. וראה זה פלא שבס"ד ראו נסים גלויים, כאשר מספר החולים ירד לאחוז נמוך ביותר. ממשיך הגר"י שליט"א וכותב: 'וכאשר אנו יושבי ארץ ישראל מצפים לרחמי שמים ולרפואות ולישועות, הרי שבהוראת גדולי ישראל שליט"א כדאי לעורר את הציבור להצטרף להתעוררות אלפי בני ישראל עד ראש השנה הבעל"ט, להיזהר בשמירת הלשון בערב מהשעה 7 ל-8 למשך 40 יום, ובוודאי שזכות הרבים של אלפי יהודים בענין נשגב כזה, של שמירת הלשון ומידת השלום, יעורר מן השמים שפע של רחמים מרובים וקירוב הגאולה.

'וכתב שם החפץ חיים, שכל אחד שמתחזק בזה, יחקק שמו לנצח שעל ידו נבנה הבית, וכמו שמצינו בנחמיה פרק ג', שנרשמו שם לנצח שמות האנשים שנתנו חלק בחומה של ירושלים, ועל אחת כמה וכמה בבית גופא'. עכ"ל מכתבו של הרב שליט"א.

הגר"י שליט"א ביקש להוסיף, בשיחתו עמנו, שהזכות בשמירת הלשון נובעת בין היתר גם מן העובדה שמדובר באחד הדברים שמאוד קשה להתגבר עליהם, כמו שמביאה הגמרא (בבא בתרא, קס"ה א') 'רוב בגזל, ומיעוט בעריות, והכל בלשון הרע' וכו'. והגמרא מסיקה שמדובר באבק לשון הרע.

רואים מכאן שחטא זה הינו 'קליפה' של ממש, פשוטה כמשמעה, המודבקת לאדם מטבע-יצירתו, ולכן ברור שיש קושי רב בהתגברות על חטא זה, ומכאן גם השכר הרב המובטח למי שעושה את המאמצים ונוהר בענין שמירת הלשון.

(קול ברמה)

עקב ההחמרה בתחלואה בנגיף הקורונה, פרסם הגר"י זליברשטיין שליט"א קריאה מיוחדת, על דעת גדולי הדור, ובה הוא מבקש להיזהר בענין שמירת הלשון, למשך שעה אחת ביום. 'הנה קול שוועת בת-עמי עולה ממחלת הקורונה רח"ל הנמשכת כבר קרוב לחצי שנה', פותח הרב את מכתבו, 'והקב"ה קורא לנו להתעורר בתשובה ולמעשים טובים'. ואכן, לא נִפְרַט כאן יתר על המידה את יסוריהם ומנת-הסבל העוברת על אחינו בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם. גם בשבתות-הנחמה שבהן אנחנו עומדים, כאשר עם ישראל מתעטף בטלית של תקוה ונחמה, אי אפשר להתעלם מהצער והכאב העוברים על יהודים רבים, והביאו כבר משפחות רבות למצבים קשים.

הכל מחפשים עצות וסגולות, פתרונות ותרופות לנגיף הנורא. והגר"י שליט"א ממשיך וכותב: 'וכבר הביא מרן החפץ חיים זיע"א בספר שמירת הלשון (ח"ב פ"ז) בשם הזוהר, שאפילו בית כנסת אחד, אם היו שומרים מידת השלום כדבעי, יכולים כבר לזכות לביאת המשיח. וביאר החפץ חיים שעל ידי הזהירות בשמירת הלשון זוכים למידת השלום. ובאגרת הגר"א כתב שעיקר התשובה תלוי בשמירת הלשון'.

להלן מביא הרב שליט"א את סיפורם של יהודים בקנדה, שמספר החולים שם העפיל למספרים גבוהים, ורבני המדינה הורו שיעשו חיזוק גדול בענין שמירת הלשון, ויקבלו על עצמם להיזהר בענין זה בין השעות 7 ל-8 בערב למשך 40 יום: התושבים נענו, ואכן היה שם חיזוק גדול מאוד בענין שמירת

קולו של אבי רעד. "יש לי רצון עז לקנות את הש"ס המיוחד הזה כמתנה בשבילי, מה דעתך? אמי לא ענתה. רטט בכיה נשמע עד לחדרי...

מרגש: כך הנחילו הורים עמלי כפיים לילדם את התחושה כי הדבר החשוב ביותר עבורם הוא שידבק בתורה

ברוך ה', עם ההתפתחות הנרחבת של לימוד הדף היומי בקהילות שונות, יהודי החוזר מעבודתו ומהלך עם גמרתו בידי

לבית המדרש, אינו מחזה נדיר. אולם, איש לא יחלוק על כך, שיהודי ההולך לבית המדרש עם גמרא, ובבית המדרש הרי הוא

לומד בגמרא אחרת, הוא מחזה נדיר.

זהו סיפורו של אחד מלומדי הדף היומי. הוא מקפיד ללמוד בגמרות של מאורות הדף היומי, לא רק בגלל המהדורה מאירת העיניים, אלא גם בשל "מאורות ההלכה" ו"מאורות המשנה" המצורפים לגמרא. ובכל זאת, בכל תחילת מסכת וסיום מסכת הוא מגיע לבית המדרש עם כרך תלמוד בבלי אחר. לא כרך כיס, אף לא מהדורה בינונית. הוא מהלך לבית המדרש כשבידו כרך ענק ועבה.

הוא רגיל ששואלים אותו לפשר מעשיו, ועוד לפני ששואלים הוא כבר עונה את התשובה. הרי לפניכם סיפורו המרתק, לרגל סיום מסכת שבת:

הייתי ילד כבן שבע או שמונה, כאשר הורי למדו מדף הקשר השבועי שהבאתי מבית הספר בו למדתי, כי עליהם לרכוש עבורי מסכת ברכות, יען אנו עומדים להתחיל ללמוד גמרא. ההתרגשות היתה רבה. אבי הבטיחני נאמנה כי כבר בתחילת השבוע אזכה לחבוק בידי מסכת ברכות. ביום ראשון קיים אבי את הבטחתו. באהבה עד אין קץ עמלה אמי לעטוף את הגמרא, בעוד אבי מביט מן הצד, ואני עומד בין שניהם וחווה את אחד הרגעים החמימים של ילדותי, אשר הוטבעו בנשמתו לעד.

לעת לילה עליתי על יצועי, הגמרא הבהקת הוצבה בגאון על שולחן חדרי, כך שאוכל לראותה ממיטתי. נדמה היה לי כי רסיסי כוכבים מפוזרים על הגמרא, ממתנינים שאלקטם עם בוקר. לא נרדמתי. אפילו לא ניסיתי.

אותו לילה, איני יודע באיזו שעה, הייתי עד לשיחה שהתנהלה בין שני הורי.

מצבם הכלכלי היה דחוק. לא סבלנו מעוני, אך איני יכול לומר שמצבנו היה משופר הרבה מעבר לכך. כל הוצאה חושבה מראש, נשקלה, נאמדה ונדחתה במידת האפשר. והנה, פנה אבי לאמי ושח לה, כי גילה היום בחנות ספרי הקודש, שבית דפוס מסויים הוציא לאור מהדורת ש"ס מיוחדת במינה - ש"ס המכיל את כל מסכתות התלמוד הבבלי בכרך אחד גדול.

אמי לא פתחה מעולם תלמוד בבלי, ולפיכך הסביר לה אבי, כי שישים המסכתות שבתלמוד הבבלי מחולקות לכרכים רבים. בדפוס זה צילמו בכל עמוד ארבעה עמודי גמרא, כך צמצמו את נפח הש"ס בשלושה רבעים. גם כך היה הכרך ענק ממדים ורחב ביותר, אבל את המשימה שנטלו על עצמם השיגו - כל הש"ס בכרך אחד.

"אינני יודע למי מיועד הש"ס הזה, הוסיף אבי ושח לאמי, "מ" גם, שמהדורת הש"ס שצולמה בו ישנה ולא נוחה לקריאה. הכרך כבד, אותיותיו קטנות. אילו הייתי חברו של בעל בית הדפוס, הייתי מציע לו לשקול שנית את הוצאה לאור של מהדורה זו.

"אבל" - המשיך אבי - "בדרכי הביתה נצנץ רעיון בראשי. "שמעי נא. את יודעת, אני ניצלתי מן המלחמה בעור שיני. ב'חדר' למדתי כאשר רוחות מלחמה עזות נשבו והרעידו את אמות הסיפים, ואת ההמשך את כבר יודעת..."

אני כבר קמתי ממיטתי בחשאי, והצצתי דרך חרך המנעול באבי היושב על כסא במטבח, ומביט בציפורניו הסדוקות מעבודתו הקשה. אמי הנהנה ולא הוציאה הגה, ואבי המשיך:

"עז רצוני לעשות כל שלאלי ידי כדי להעניק לבננו את התחושה, כי הדבר החשוב ביותר עבורנו הוא שידבק בתורה, ילמד אותה ויקיים אותה, כפי שעשו אבותינו כל הדורות. ברכישת ש"ס זה אני מגשים שתי מטרות: האחת, אמחיש לו על ידי המתנה את הערכתנו אליו, עם תחילת לימודי הגמרא, ובנוסף" - הגביה אבי את קולו - "אני רוצה שיידע, כי אם ישתוקק מאד, יצליח לסיים את הש"ס".

קולו של אבי רעד. "אניח לפניו את הש"ס כולו בכרך אחד, וכך גם לעיניו של ילד ניתן יהיה לטעת את הרצון הכביר מחד גיסא ואת האמונה והביטחון ביכולת מאידך גיסא". הוא הנמיך את קולו, "עז רצוני לרכוש עבורו ש"ס זה, אנא, חווי דעתך".

אמי לא ענתה. רטט בכיה נשמע עד לחדרי. עם ערב שב אבי לביתנו ובידיו הכרך הגדול הזה.

אבי הלך לעולמו זה מכבר, אמי לא נותרה אחריו זמן רב, אבל הכרך הזה, עדות אילמת לאהבת התורה המופלאה של הורי היקרים, נותרה עמדי עד היום הזה.

כאשר אני הולך לבית המדרש לסיים מסכת מסדר הדף היומי, או להתחיל מסכת חדשה, הכרך הזה הולך איתי.

ובשולי הסיפור, נקודה למחשבה: אותו אב יקר יכול היה להרשות לעצמו לייקר את לימוד התורה בעיני בנו על ידי רכישת ש"ס. ומה בדבר אב אשר מסוגל לייקר את לימוד התורה בעיני בנו על ידי... שהוא עצמו יקבע עיתים לתורה!?

(גיליון 'מאורות הדף היומי')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הפעוטה יצאה מהגן והסתובבה במשך מספר שעות ברחובות השוממים בוכיה ומותשת... שאל אביה את רבינו שליט"א: האם ראוי להעביר אותה לגן אחר?

הוראות, הדרכות ועובדות ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, שנרשמו ע"י נכדו נאמן ביתו הרה"ג ר' אריה קניבסקי שליט"א חשש סכנה לילדה אם מקרה זה יחזור שנית, וראוי להעבירה לגן אחר. הוסיף השואל לשאול, האם להתלונן בפני הרשויות המתאימות וליידע אותם במה שאירע, כדי שיטפלו בענין? וענה רבינו שליט"א, כי אין להתלונן במקרה זה ולגרום נזק לגננות, שיתכן ואינן אשמות כלל ביציאת הילדה מהגן, ומספק אין לגרום להן נזק, אך לגבי הילדה של השואל, שכבר הוכח שמועדת לברוח מהגן, כדאי להעבירה למקום אחר שבו יש שימת לב הדוקה יותר.

אל חדרו של רבינו שליט"א נכנס אברך מודאג, ושאל את שאלתו: יש לו ילדה קטנה הלומדת בגן מסוים, גן מקסים וטוב. והנה, לפני מספר ימים בשעות הבוקר, יצאה הילדה מפתח הגן ויצאה ל"טיול" ברחבי העיר... במשך מספר שעות הסתובבה הילדה ברחובות השוממים כשהיא בוכיה ומותשת, עד שנמצאה והוחזרה להוריה. ובמשך כל הזמן הרב שעבר, הגננות אפילו לא שמו לב להעדרה, מחמת התעסקותם בעשרות הילדות האחרות, ה"י."

א"כ, שאל האברך את רבינו שליט"א, האם עלי להוציא את הילדה מהגן ולהעבירה לגן אחר, עם גננות אחראיות יותר? והשיב רבינו שליט"א, כי אכן כך ראוי לו לעשות, מאחר ויש

התפרסם ב'טליושר' 6881* - קו התוכן של ארגון 'ארחות יושר'

'מבצע הטהרה'

'מבצע הטהרה' בישיבת 'קירי ציון' לכבוד האורח מאמריקה, החליפה שהוחלפה בטעות והכניסה את כולם לבידוד, איך מסדרים חברותא לבן שיעור א' (חולין בטהרה) עם בן ה'קיבוץ' (חולין על טהרת הקודש), ובמה מתלבט ידידינו שלמיהו ממש בימים אלו?

פרק שני במסע המרתק בירושלים של בית שני עם הרב שמואל פולק, שבסיומו נפרד לשלום משלמיהו החביב ונשמע את סיפורי - המעניינים לא פחות - של שאלתאיאל מהגליל

הזמן הדחוק לא העניק לנו אפשרות לעשות זאת מהרגע להרגע. במקום להתחיל לפרק את המיטות ולגרור אותם למקווה, הוצאנו מהחדר את כל מה שאנחנו צריכים לשבת הקרובה, והצטיידנו עם שק שינה מיוחד כזה שמטבילים אותו בקלות, עמו טבלנו את כל בגדי שבת, משקפיים, גרבים, נעלים, מצעים וכריות, וכולנו טבלנו לשם אכילה על טהרת קודש.

"ברגע שנטהרנו לגמרי, 'אחראי הטהרה' הגיע לבדוק אם נהגנו כפי כל הכללים. במקום לבדוק חום כמו בשנת תש"פ, הוא בדק אם אכן טבלנו את כל הכלים כיאות, אם הציפורניים שלנו קצוצות כדבעי, מחשש חציצה. לאחר הדרישה והחקירה ניתנה ההוראה ונפתחו המחיצות, נפתחה הקפסולה וכל בני הישיבה התאחדו לשבת אחים גם יחד. "במשך כל ליל שבת ישבנו בדיבוק חברים כל בני הישיבה,

לפני שנמשיך בשיחה המרתקת עם שלמיהו, נרענן את זכרוננו במשפטים האחרונים ששמענו ממנו אתמול, כדי שנוכל להמשיך מאותה נקודה.

"למרות ההפרדה" - אמר לנו שלמיהו - "אנחנו עדיין ישיבה אחת, ולפעמים אפילו מקבלים היתר לפתוח את הקפסולות במקרים מיוחדים, בדיוק כמו המקרה שהיה בשבוע האחרון..." "ביום ששי האחרון הגיע לישיבה אורח אמריקאי, שביקש לתרום חמשה כבשי שלמים לטובת בחורי הישיבה. עם קריאת ראש הישיבה "התקדשו ובואו עמי לזבח" - התארגנו כל בני הישיבה להתקדש ולהתכונן לטהרה של אכילת קודש, ב"מבצע טהרה".

"לא נוכל לפרט את כל הפרטים. אבל למשל, נעלנו את החדר שלנו, כי לטהר את כל החדר על טהרת קודש זה סיפור מורכב, וגם

ואכלנו את השלמים ושמחנו לפני ה' עם כיסופי רגש באתר די ביה יחדון רוחין ונפשין. ראש הישיבה אמר חידושים שלא שמעתן אוזן, והדברים היו מאירים ושמחים כנתינתם בסני. השבת היתה מרוממת ביותר, וזכינו לאכול שלמים לשני ימים ולילה אחד עד מוצאי שבת. ואז... שוב נפרשו המחיצות ומתווה הקפסולות כבש שוב את חיי השגרה..."

החליפה שהחליפה

"אך מה שקרה בהמשך, טרף את הקלפים - ממשיך שלמיהו לספר. "אל שולחנו של 'אחראי הטהרה' בישיבה, הגיע מידע על בחור משיעור א' שמרוב לחץ ובלבול החליף את חליפתו עם אחר. "אירוע כזה הוא אמנם לא נורא כל-כך בדרך כלל, אבל עבורנו זה נורא ואיום. כי ברגע שקרה דבר כזה, זה אומר שהוא הסיח את דעתו משמירת החליפה שלו והיא בחזקת טמאה. ממילא הכל פה נכנס לבלגן. כל האזור נכנס לבידוד עד להשלמת החקירה".

מחיצה של ניילון

"אגב, מעניין לציין, שבדומה לתקופתכם", אומר שלמיהו ומצביע עלינו, בני תש"פ, "המלצת 'ועדת הקודש' היא שגם קריאת התורה בישיבה שלנו תיעשה בצורה סטרילית. "הוחלט שבעל-הקורא וכל המחזיקים ב'עץ החיים' יהיו דווקא בחורים משיעור א' וב', ואילו בני שיעור ג' ו'קיבוץ' עדיף שלא יגעו בספר תורה, כי ספר תורה מטמא את הידיים. "לכן, הוחלט שבחור משיעור ב' יקרא בתורה, ויעמידו מחיצה של ניילון בינו לעולה, ובחור ה'קיבוץ' שעומד מהעבר השני יזהר שלא לגעת בספר תורה עצמו..."

חברותא מקפסולה אחרת

שלמיהו ממשיך לספר: "באחד הימים השתוקקתי לקבוע חברותא עם בחור בן עליה מהקפסולה של הקיבוץ. דא עקא, שאני בקפסולה של שיעור א' שאוכל חולין בטהרה, והוא אוכל חולין על טהרת קודש. מה עושים? בתחילה הגענו לפשרה שאשב רחוק ממנו שני מטר עם מסיכה, כי בייחס אליו הרוק שלי הוא אב הטומאה. וכך רק אני ישבתי עם מסיכה והוא לא, כי כל החשש הוא שאדביק אותו, ואילו הוא? הלואי וידביק אותי, ודבקנו ביצר הטוב. "אבל בשלב מסוים הוא ראה שמאוד קשה לי לשבת עם מסיכה, הלכנו לראש הישיבה וביקשנו פתרון. הוא חשב וחשב ואז נתן לנו הקלות חדשות. 'שבו במרחב הפתוח', הוא אמר לנו,

גם ללא מסיכה'.

"הפתרון היה כל כך מוצלח, שפלא שלא חשבנו עליו קודם. פשוט, כי ספק טומאה ברשות היחיד ספקו טמא, ולכן צריך לשלול כל זרביב רוק, אבל ספק טומאה ברה"ר - ספקו טהור (אם כי רה"ר לעניין טומאה זה לא דווקא במרחב פתוח, אלא תלוי בהגדרות שונות).

"לסיום רק אספר, כי בשבוע הקרוב בעז"ה אני מתכנן להתאמץ ולהתקדם צעד אחד קדימה, ולעלות לכל הפחות לשיעור ב'. וזאת משום שישנו יהודי אחד שהולך לעלות לירושלים עם ביכורי ענבים, והורי שלחו עמו את דמי מעשר שני שאוכל כנגדם בירושלים, זאת אומרת: בחודש הקרוב יהיה לי ארבע מאות שקל לקוח בכסף מעשר שני, שאותם עלי לאכול על טהרת מעשר. "ההתלבטות שלי כעת היא, האם לעלות לגמרי לשיעור ב', או להמשיך עם השיעור שלי במשך כל היום, ורק לפני השקיעה ללכת למקווה ולהטהר לערב. ואם כן, אז במקום להחליף את כל החברותות, אחליף רק את החברותא של סדר ערב לבחור משיעור ב'..."

בשלב זה סיימנו את שיחתנו עם שלמיהו החביב, הודינו לו ונפרדנו ממנו לשלום. אך מסענו עדיין לא הסתיים...

חקירות אפידימיולוגיות

בירושלים לא חסרים כרוזים. באמת אמרו, שהכלל הארצי של שעות מנוחה בין 2:00 ל-4:00 תקף גם בירושלים, רק שהכוונה ל-2:00 ו-4:00 לפנות בוקר...

"היה זה בעת שצעדתי למאפייה", מספר לנו שאלתיאל תושב הגליל. "בתור מחזיק כרטיס 'חבר' אני משמש כ'מפריש חלה' במפעל. בדרכי שמעתי כרוז: 'תושבים יקרים: מי שהתפלל ביומיים האחרונים בבית הכנסת 'דרכי אברהם' בשלושת הספסלים האחוריים, מתבקש לטבול ולהטביל את בגדיו ואת כל הטהרות שנגע בהם ביממה האחרונה, עקב התגלות טמא מאומת!'

"אהה! אנחת רווחה נפלטה מפני. נס! ב"ה ביומיים האחרונים לא דרכתי בבית הכנסת הזה. אם ח"ו הייתי שם, הייתי עכשיו בצרות צרורות. בעלי המאפייה לא יסלחו לי על תאוונה שכזו. הדבר יגיע לכותרות העיתונים והדימוי של המפעל יירד..."

"אך לפתע אני מביט בפניו המחווירות של ידידי ר' יצחק, ומבין שאירעה תקלה..."
מה בדיוק ארע? - על כך נמשיך בעז"ה לקרוא ביום ראשון הבעל"ט

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

רכילות - לא רק מאחורי הגב

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

וכלשונו: "כי משום שהרשע הזה הליביש את עצמו במדת החוצפה והעזות ואמר בפניו, הותר לאו דלא תשא שמע שוא?!"...
ואכן החפץ חיים כאן שולח את המעיין לאותה הגה"ה, וכותב שזו סיבה נוספת לכך שעוון הרכילות חמור יותר כאשר הדברים נאמרים במעמד שלושתם, משום שאז נמצא שראובן נכשל - ומכשיל גם את שמעון - בלאווים נוספים.
וכלשונו בהגה"ה שם, בה הוא מתאר את המשך השתלשלות הדברים בין ראובן שמעון ולוי, וכותב שלאחר שראובן אומר ללוי "כך וכך דיברת באוזניי על שמעון" - "תיכף מתלבן פני לוי - ועובר ראובן על לאו ד'לא תשא עליו חטא'... ולוי משיב: 'אמת, דיברתי, אבל לא באופן זה ובניגון זה אמרתי', כידוע כי כמה דברים משתנים בתנועה אחת. ושמעון משיב: 'עתה, אף אם תכחיש אלף פעמים לא אאמינך, אחרי שאמר הדברים בפניך' - ועובר גם כן עוד על לאו ד'לא תשא שמע שוא'..."

המושג 'רכילות' נתפש אצלנו בדרך כלל כדיבורים מאחורי גבו של הזולת: ראובן פוגש את לוי ואומר לו - "כך וכך דיבר עליך שמעון". אולם החפץ חיים כותב (הלכות רכילות כלל ג סעיף א) שאדרבה, עוון רכילות חמור יותר כאשר הדברים נאמרים במעמד שלושתם - ראובן שמעון ולוי נפגשים, וראובן אומר לשמעון: "כך וכך דיבר עליך לוי".
והטעם הוא, "כי מעתה יתקבל הדבר אצלו [-אצל שמעון] לאמת גמור, שבוודאי יאמר: 'אילו לא שהדבר אמת גמור, לא היה זה מעיז פניו לומר לו בפניו ממש'".
אגב כך עשויה להתעורר אצלנו השאלה: האם לאור ההנחה האמורה, שמן הסתם הרכילות היא אמת - מותר לשמעון לקבל את הרכילות? או שמא אעפ"כ אסור לו לקבלה.
במקום אחר (פתיחה, עשין, בהגה"ה של סעיף יד) כותב על כך החפץ חיים, שאף על פי כן אסור לשמעון לקבל את הרכילות,

* שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

עירובין דף יא

הם יש הבדל בין 'לא עשה כלום', לבין 'לא עשה ולא כלום'?

"לא עשה ולא כלום"

שזה יהי' צורת הפתח שתועיל להתיר מטעם פתח. 'ולא כלום' - שגם לא גרם שום קלקול ולא הפסיד כלום, שיכול לעשות אח"כ צוה"פ אחרת.

(דף על דף)

מצינו בגמרא בשבת (כב:) 'היה תפוש נר חנוכה ועומד, לא עשה ולא כלום', כי לא ניכר שהדליק לצורך המצוה. ואמר על כך הרה"ק רבי "ישראל מטשורטקוב ז"ע (גנז"י תרפ"ד): 'היה תפוש נר חנוכה ועומד', היינו שאין זו הדרך לתפוס את הנרות ולעמוד על עמדו, אלא צריך לקיים את הפסוק 'לכו ונלכה באור ה' (ישעיה ב ה) - שהאור יאיר לו להתחיל 'ללכת' בעבודת ה'.

(באר הפרשה)

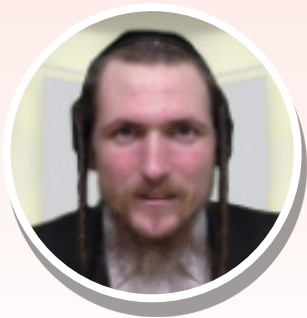
נשאל הרמ"ע מפאנו (בשו"ת סי' צ"ט) האם יש לדייק ולחלק בלשון חכמים, שלפעמים נקטו בלשון "לא עשה כלום" ולפעמים נקטו בלשון "לא עשה ולא כלום", או שאין לדייק כך, אלא כל אחד ואחד נקט בלשונו שהוא רגיל בה.

והשיב, שנראה לו דיש לדייק ולחלק ולומר, שכשהחכם רוצה לומר שהמעשה שעשה העושה לא השיג את מטרתו, נקט בלשון "לא עשה כלום", אבל כשיש חשש שלא רק שלא השיג את מטרתו אלא עוד גרם קלקול במעשיו, אז החכם אומר: "לא עשה ולא כלום", פירוש: לא עשה - לא השיג מטרתו, ולא כלום - פירוש, שג"כ לא גרם שום פגם וקלקול.

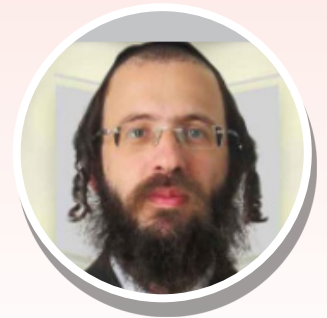
א"ה: וגם כאן, 'לא עשה' - הפירושהוא לא הועיל במעשיו

חדש!

שיעורים במסכת עירובין מוגשים בצורה מאירת עיניים בליווי תמונות ואיורים

הרב מאיר שפרכר שליט"א

הרב אפרים סגל שליט"א

www.dirshu.co.il

מדוע אסור להפריש תרומות ומעשרות בשבת?

כ'תיקון' של הפירות או העיסה, ותיקון מכל סוג שהוא יש לאוסרו בשבת. ולמרות שלצורך 'אוכל נפש' מותר לעשות ביום טוב אף דברים שנראים כתיקון - אסרו זאת חכמים, מכיון שבדרך כלל ניתן לעשות זאת בערב יום טוב; ועוד, שאין זה תיקון המכין את המאכל לאכילה, אלא רק מסיר את האיסור מעליו.

[משנ"ב תקו, יז; ביאורים ומוספים דרשו, 13-14]

חכמינו ז"ל אסרו לקנות ולמכור בשבת. ובכלל זה, אסרו חכמים להקדיש חפץ בשבת לבית המקדש, כיון שהדבר דומה למקח וממכר, שהרי החפץ יוצא מרשותו ועובר לרשות הקדש. וכן אסרו להפריש תרומות ומעשרות ו'חלה' בשבת, כיון שההפרשה דומה להקדש.

ויש אומרים שטעם איסור ההפרשה הוא מפני שהיא נראית

האם מותר לתת 'חלה' לכהן בשבת וביום טוב?

ובחוץ לארץ, במקומות בהם ניתנת החלה לכהן טהור; (וכן בזמן המקדש, שלא היו 'טמאי מתים', ואף חלה בארץ ישראל ניתנה לכהן טהור) - מותר לתת את ה'חלה' לכהן ביום טוב; ומותר אף להעבירה לשם כך דרך רשות הרבים, גם כשהיה ניתן לעשות זאת בערב יום טוב. ואף בשבת, מותר לתת לכהן חלה שהופרשה לפני השבת.

[שו"ע תקו, ג, ומשנ"ב יז, יח, יט, כג רלא; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 17]

בהמשך לאמור: חובת הפרשת 'חלה', חלה על הבצק לאחר גמר הלישה; ולכן, בצק שנילוש בערב יום טוב, אף אם האפייה נעשתה ביום טוב - מאחר וחובת ההפרשה חלה בערב יום טוב, אסור להפריש ממנו חלה ביום טוב. אולם, אם הלישה עצמה הסתיימה ביום טוב, כך שחובת ההפרשה חלה ביום טוב - התירו חכמינו ז"ל להפריש ממנו חלה ביום טוב.

באיזה מקרה מותר לאכול ממאפה מסוים לפני הפרשת חלה?

ולפיכך, אם התגלה ביום טוב שלא הופרשה חלה ממאפה כלשהו שכבר התחייב בהפרשה בערב יום טוב - כך שאסור להפריש ממנו ביום טוב - בארץ ישראל אסור לאוכלו, ואסור אף לטלטלו, משום איסור 'מוקצה'; אבל בחוץ לארץ מותר לאוכלו, ולהותיר ממנו חתיכה אחת שממנה תופרש החלה במוצאי יום טוב.

[שו"ע תקו, ג, משנ"ב כב, ושעה"צ ל; וראה משנ"ב כא; ביאורים ומוספים דרשו, 21]

בארץ ישראל, אסור לאכול ממאפה הטעון הפרשת 'חלה' לפני ההפרשה, אולם, בחוץ לארץ מותר לאוכלו, אך יש לשייר ממנו חתיכה אחת שממנה תופרש החלה. וצריך לשייר יותר ממה שמתכוון להפריש, כדי לצאת ידי דעת הסוברים שהפרשת חלה מתבצעת רק באופן ש'שייריה ניכרים', דהיינו, שנותרים שיריים מלבד החלק שהופרש; וכן כדי שלא יהיה נראה כמפריש חלה ביום טוב.

* המלאכות הקשורות בהכנת התבואה, החל מהחרישה והזריעה, ועד ה'ריקוד', שהוא ניפוי הקמח לפני הלישה - אסורות ביום טוב גם כאשר הן נעשות לצורך 'אוכל נפש'; למעט מלאכת 'בורר'. אך נחלקו הפוסקים באיזה אופן הותרה הברירה ביום טוב - יש אומרים שהיא מותרת רק בשינוי מהצורה שבה רגילים לברור בימות החול; ויש חולקים, אך אף לדעתם, בצורה שבה מקובל לברור כמויות גדולה לצורך תקופה ארוכה, אסור לברור אף כמויות קטנה לצורך יום טוב. ונחלקו עוד, האם נאמר לגבי מלאכה זו הכלל: "מתוך שהותרה לצורך אוכל נפש, הותרה אף שלא לצורך".

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזו אצבע יש להטיף את היין מהכוס באמירת עשר המכות?

פי דברי המדרש שהאצבע שעליה נאמר בעשר המכות "אצבע אלקים היא", היא הקמיצה. ויש אומרים שאין להטיף בעזרת האצבעות כלל, כי אם בהטיית הכוס כדרך שפיכה; ומי שהיין שבכוס יימאס בעיניו על ידי הנגיעה בו בידו - ראוי שינהג כדעה זו. ולאחר הטפת היין, יש לשוב ולמלא את הכוס.

[שו"ע תעג, ז, משנ"ב עד ושעה"צ פא; ביאורים ומוספים דרשו, 81-82]

בעת אמירת המילים "דם ואש ותמרות עשן" בהגדה, וכן בעת אמירת עשר המכות, וכן בעת אמירת הקיצור של שמות המכות, דצ"ך עד"ש באח"ב - נוהגים להטיף מכוס היין (הנמזגת לפני אמירת ההגדה, ראה שו"ע כאן) בעזרת האצבע; ובסך הכל - שש עשרה הטפות.

ונהוג להטיף את היין באצבע הסמוכה לאגודל. ויש אומרים שראוי לעשות זאת באצבע הסמוכה לזרת, הנקראת 'קמיצה'; על

הלוח היומי

ל' באב | רבי ישראל ב"ר יצחק מבאיאן לייפציג זצ"ל

יארצייט:

תקנ"ט: רבי יעקב חיים ב"ר אברהם פרנס זצ"ל מלובלין
תשי"א: רבי ישראל ב"ר יצחק מבאיאן לייפציג זצ"ל

סוד הצלחתו של הרב נויבירט

פעם נכדו של הג"ר יהושע נויבירט שאל אותו, מה הוא סוד ההצלחה שזכה שספריו "שמירת שבת כהלכתה" נכנסו כמעט בכל בתי ישראל (באותו זמן כבר הופצו בלמעלה ממיליון עותקים) והשיב לו: "לא היה לי בהוצאת הספר שום כוונה, לא כסף ולא כבוד, אלא כוונה אחת שידעו ישראל את אשר יעשון".

(קובץ קול התורה חלק עח עמ' סז)

נשתדל לעשות את כל מעשינו לשם שמים, ולא לשם כבוד או כדי למצוא חן בעיני הזולת.

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il